

VÉRTESI NATÚRPARK

... egy cseppnyi Magyarország ...

GERENCSÉRVÁR

Gerencsér Castle

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

Gerencsérvár

A várként emlegetett, de valójában a középkori főúri lakótornyok jeles példajaként számon tartott építmény a Vértes legrégibb ilyen típusú emléke. Csák Ugrin érsek építtette 1140 körül, míg első írásos említése – még Udvarhely néven – 1231-ből származik. Mai nevét a falai alatt letelepedett fazekasokról, népi nevükön gerencsérekről kapta. Környéke később két évszázadon keresztül királyi vadászterület, a torony maga pedig lovagkirályunk, I. Lajos kedvelt vadászháza volt. 1446-ban Erzsébet királyné a Rozgonyi család tulajdonába adta, majd még többször gazdát cserélt. Mivel a vértesi védelmi rendszer egyik leggyengébb láncszeme volt, különösebb stratégiai jelentőséggel nem bírt, így birtokosai elhanyagolták, és a török időkben sajnos el is pusztult.

A kőből épült, nagyméretű, vastag falú torony a várúr és családja menedékekül, lakásául szolgált. A birtokos úr személyzetének jó része a környező községekben lakott. Katonaság is lakott az épületben, melynek falában – védelmi célból – emeletenként külön-külön lezárható lépcsőt építettek.

Az egykori építmény romjai Pusztavám községtől 5 km-re keletre találhatóak és a zöld sáv turistajelzésen közelíthetőek meg.

Gerencsér Castle

Although this structure, the oldest of its kind in the Vértes Mountains, is called a castle, in fact it is a prime example of medieval donjons built for aristocrats to live in. It was built by Archbishop Ugrin Csák around 1140, but the first written document only dates back to 1231. The area served as royal hunting grounds for 200 years, and the tower itself was the favourite hunting lodge of King Louis I (the Great). Later it changed hands several times. Because it had no real strategic importance, the owners did not pay attention to its maintenance and, during the Turkish occupation, it fell into ruin.

The thick-walled formidable structure was built of stone and served as a home and place of refuge for the landlord and his family. The majority of the servants lived in the nearby settlements. However, there was a small garrison on duty in the keep, in the walls of which the stairs could be closed down on each floor for defensive purposes.

The ruins, located 5 km from Pusztavám Village, can be reached on the pathway marked green.

Információ / Information:

Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány /

Pro Vértes Public Foundation for Nature Conservation

H-8083 Csákvár, Kenderesi u. Geszner-ház

Tel/fax: +36-22-354-420

E-mail: provertes@provertes.hu

Web: www.provertes.hu, www.vertesainaturpark.hu